

C-53/08. sz. ügy

Európai Bizottság kontra Osztrák Köztársaság

„Tagállami kötelezettségszegés – EK 43. cikk – Letelepedés szabadsága –
Közjegyzők – Állampolgársági feltétel – EK 45. cikk – A közhatalom gyakorlásában
való részvétel – 89/48/EGK és 2005/36/EK irányelv”

P. Cruz Villalón főtanácsnok indítványa, az ismertetés napja: 2010. szeptem- ber 14.	I - 4313
A Bíróság ítélete (nagytanács), 2011. május 24.	I - 4314

Az ítélet összefoglalása

- Személyek szabad mozgása – Letelepedés szabadsága – Szolgáltatásnyújtás sza-
badsága – Eltérések – A közhatalom gyakorlásához kapcsolódó tevékenységek –
Közjegyzői tevékenységek – Kizártság – Állampolgársági feltétel a közjegyzői szakma
gyakorlásához – Megengedhetetlenség
(EK 43. cikk és EK 45. cikk, első bekezdés)*
- Kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset – A jogvita tárgya – A pert meg-
előző eljárás során történő meghatározás – Az uniós jog módosulása miatti
kiigazítás – Megengedhetőség – Feltételek
(EK 226. cikk)*

3. *Kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset – A megalapozottság Bíróság általi vizsgálata – Figyelembe veendő helyzet – Az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor fennálló helyzet – A jogalkotási eljárás során felmerült sajátos körülményekből eredő bizonytalan helyzet – Kötelezettségszegés hiánya*
(EK 43. cikk, EK 45. cikk, első bekezdés és EK 226. cikk; 2005/36 európai parlamenti és tanácsi irányelv)

1. Nem teljesíti az EK 43. cikk alapján rá háruló kötelezettségeket az a tagállam, amelynek szabályozása állampolgársági feltételhez köti a közjegyzői szakma gyakorlását, ha e tagállam jogrendjében a közjegyzőkre bízott feladatok nem jelentenek az EK 45. cikk első bekezdése értelmében vett, a közhatalom gyakorlásában való részvételt. E tekintetben az EK 45. cikk első bekezdése kivételt jelent a letelepedés szabadságának alapvető elve alól, amely kivételnek olyan értelmezést kell adni, amely annak hatályát az e rendelkezés által a tagállamok számára védeni engedett érdekek megóvásához feltétlen szükséges mértékre korlátozza. Emellett e kivételt azon tevékenységekre kell korlátozni, amelyek önmagukban véve is a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvételnek minősülnek.

Annak ellenőrzése érdekében, hogy a közjegyzőkre bízott tevékenységek a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és

sajátos részvételt jelentenek-e, figyelembe kell venni a közjegyzők által végzett tevékenységek jellegét. E tekintetben az EK 45. cikk első bekezdése értelmében vett, a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvétel hiányzik a közjegyzők által gyakorolt különböző tevékenységekből, a közjegyzők jogi aktusainak tulajdonított jelentős joghatások ellenére, mivel vagy a felek akarata, vagy a bíróság felügyelete, illetve döntése különös jelentőséggel bír.

Ugyanis egyrészt a közokiratokat illetően kizárólag olyan okiratok vagy megállapodások hitelesítésére kerül sor, amelyekben a felek szabadon megegyeztek, és a közjegyző egyoldalúan nem módosíthatja a hitelesíteni kért megállapodást, hanem ehhez a felek előzetes jóváhagyása szükséges. Másfelől, noha a közjegyzőt terhelő ellenőrzési kötelezettség közérdekű célt követ, e cél követése önmagában nem igazolhatja, hogy az annak biztosítására szolgáló jogosítványokat

az érintett tagállam állampolgárságával rendelkező közjegyzők számára tartásuk fenn, és ahhoz sem elegendő, hogy adott tevékenységet a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvételnek kelljen tekinteni.

Másrészt, ami a végrehajthatóságot illeti, noha a végrehajtási záradék közjegyző általi rávezetése a közokiratra végrehajthatóságot biztosít ez utóbbinak, e végrehajthatóság a felek azon szándékán alapul, hogy valamely okiratot vagy megállapodást – miután annak törvényességét a közjegyző ellenőrizte – ilyen hatással ruházzanak fel. Ugyanígy a közjegyzői okirathoz kapcsolódó bizonyító erő a bizonyítási rendszer részét képezi, és nincs közvetlen hatása azon kérdésre, hogy az ezen okirat elkészítését magában foglaló tevékenység önmagában véve a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvételnek minősül-e, annál is inkább, mivel a közjegyzői okirat nem köti feltétel nélkül a bíróságot mérlegelési jogkörének gyakorlása során, hanem a bíróság a meggyőződése szerint hozza meg döntését.

Nem tekinthető a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvételnek a közjegyzőre bízott más tevékenységek gyakorlása sem, mint amilyen bizonyos magánokiratok kiállítása és a felek jól körülhatárolt ügyekben való képviselete, valamint bizonyos öröklési jogi feladatok, a halál tényének rögzítése, a hagyatéki leltár elkészítése, az örökösök azonosítása, a hagyatéki megőrzése, valamint e célból biztosítási intézkedések

foganatosítása, amely feladatok elvégzése a bíróság felügyelete alatt történik. Ugyanez a helyzet a közjegyzőre bízott más feladatok esetében is, mint amilyen többek között az ingó és ingatlan javak értékének felbecslése, leltár készítése, valamint a vagyon megállapodás alapján történő megosztása, amely feladatok elvégzése ugyancsak a bíróság felügyelete alatt történik.

Végül, ami a közjegyzők sajátos jogállását illeti, először is abból a tényből, hogy a szolgáltatás minősége közjegyzőnként változhat, többek között az érintett személyek szakmai képességeitől függően, az következik, hogy területi illetékességük korlátain belül a közjegyzők versenyfeltételek között gyakorolják szakmájukat, ami nem jellemző a közhatalom gyakorlására. Másodszor a közjegyző kizárólag maga felel a szakmai tevékenysége keretében végzett cselekményekért.

(vö. 81., 83., 84., 86., 87., 89., 90., 93–95.,
98–99., 101–106., 108., 110–113.,
119. pont)

2. Kötelezettségzegés megállapítása iránti kereset esetében, bár a keresetlevélben foglalt kérelmek főszabály szerint nem terjeszkedhetnek túl az indokolással ellátott vélemény rendelkező részében, valamint a felszólító levélben foglalt állítólagos kötelezettségzegéseken, a Bizottságnak a későbbiekben módosításra vagy hatályon kívül helyezésre került uniós jogi aktus eredeti szövegén alapuló, de az új rendelkezések által is fenntartott kötelezettségek megszegésének megállapítására irányuló keresete elfogadható. Ezzel szemben a jogvita tárgya a kötelezettségzegést megállapító eljárás szabályszerűsége lényeges alaki szabályainak megsértése nélkül nem terjeszthető ki az olyan új rendelkezésből eredő kötelezettségre, amelynek az érintett jogi aktus eredeti változatának szövegében nem található megfelelője.
3. Amikor a jogalkotási eljárás során sajátos körülmények, mint például a jogalkotó egyértelmű állásfoglalásának hiánya vagy a pontosság hiánya az uniós jog valamely rendelkezése hatályának meghatározásában, bizonytalan helyzetet eredményeznek, nem lehet megállapítani, hogy az indokolással ellátott véleményben megszabott határidő lejártakor kellően egyértelmű kötelezettség hárult volna a tagállamokra valamely irányelv átültetése tekintetében.

(vö. 131. pont)

(vö. 143–145. pont)